STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PHILIPPA LÉGERA
přednesené dne 23. října 2003 [1]

1. Touto žalobou Komise Evropských společenství žádá, aby bylo určeno, že Portugalská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze směrnice Rady 76/160/EHS ze dne 8. prosince 1975 o jakosti vod ke koupání [2] (dále jen „směrnice").

I – Právní rámec

2. Na podporu své žaloby Komise uplatňuje, že Portugalská republika porušila několik ustanovení směrnice tím, že:

3. V souladu s jejím prvním bodem odůvodnění je cílem směrnice chránit životní prostředí a veřejné zdraví snížením znečištění vod ke koupání a jejich ochrana před dalším zhoršováním jakosti.

— nepřijala opatření potřebná k tomu, aby jakost vod ke koupání odpovídala hodnotám stanoveným článkem 3 směrnice;

4. Na základě jejího článku 1:

— neurčila všechny vnitrozemské oblasti koupání existující v Portugalsku, a

„1. Tato směrnice se týká jakosti vod ke koupání s výjimkou vod určených pro léčebné účely a vody užívané v plaveckých bazénech.

— nedodržela minimální četnost vzorkování.

1 — Původní jazyk: francouzština.
2 — Úř. věst. L 31, s. 1.

2. Pro účely této směrnice se rozumí:

a) ‚vodami ke koupání' všechny tekoucí nebo stojaté sladké vody nebo jejich části a mořské vody, v nichž:

— koupání je výslovně povoleno příslušným orgánem členského státu,

nebo

— koupání není zakázáno a tradičně je zde provozuje velký počet koupajících se;

b) ‚oblastí koupání' jakékoli místo, kde se nacházejí vody ke koupání;

c) ‚koupací sezónou' období, během něhož se dá očekávat velký počet koupajících se s ohledem na místní zvyklosti a na veškerá případná místní pravidla týkající se koupání a povětrnostních podmínek."

5. Přílohou směrnice je tabulka, která zahrnuje řadu mikrobiologických a fyzikálně-chemických ukazatelů použitelných pro vody ke koupání. Tato tabulka obsahuje směrné hodnoty a závazné hodnoty, které musí členské státy v souladu s články 2 a 3 směrnice pro své vody ke koupání dodržovat. Článek 3 odst. 2 směrnice uvádí, že hodnoty, které členské státy stanoví pro své vody ke koupání „nesmějí být stanoveny méně přísně, než jsou hodnoty uvedené ve sloupci I přílohy", tj. závazné hodnoty.

6. Podle čl. 4 odst. 1 směrnice musí členské státy přijmout opatření potřebná k tomu, „aby do deseti let ode dne oznámení této směrnice odpovídala jakost vod ke koupání hodnotám stanoveným podle článku 3". Za výjimečných okolností mohou členské státy podle čl. 4 odst. 3 stanovit odchylky od této lhůty.

7. Dodržování závazných hodnot je členskými státy kontrolováno postupem vzorkování, výslovně upraveným v článcích 5 a 6 směrnice. Podle čl. 5 odst. 2 se nevezmou v úvahu odchylky od hodnot stanovených v článku 3, pokud jsou důsledkem přírodních katastrof. Četnost vzorkování a ukazatele, které mají být těmito státy zohledněny, jsou

stanoveny v příloze směrnice. Odchylky od těchto ukazatelů jsou stanoveny v případech taxativně uvedených v článku 8 směrnice. Výsledky vzorkování jsou po každé koupací sezóně zasílány Komisi, která na jejich základě vypracuje souhrnnou zprávu [3].

8. Akt o podmínkách přistoupení Španělského království a Portugalské republiky a o úpravách smluv [4] stanoví odchylku, pokud se týká provedení a uplatňování směrnice. Podle článku 395 tohoto aktu musela Portugalská republika provést směrnici nikoli ode dne svého přistoupení, ale k 31. prosinci 1992.

II – Postup před zahájením soudního řízení

9. Komise na základě údajů týkajících se koupací sezóny 1995, které jí předala Portugalská republika, zaslala tomuto členskému státu dne 21. října 1996 výzvu dopisem. Komise poukázala na to, že některé oblasti koupání neodpovídají závazným hodnotám směrnice a nejsou předmětem dostatečného vzorkování. Konečně Komise vytýkala Portugalské republice, že řádně nesestavila seznam vnitrozemských oblastí koupání, jelikož se jejich počet neshodoval s počtem říčních pláží, v jejichž prospěch mohou být použity prostředky Společenství.

10. V odpovědi na tuto výzvu dopisem Portugalská republika uznala existenci některých nedostatků z hlediska směrnice, přičemž poukázala na programy zavedené k odstranění těchto nedostatků.

11. Usuzujíc, že přijatá opatření byla nedostatečná a že portugalské orgány uznaly existenci nesouladu se směrnicí, a to šest let po uplynutí lhůty poskytnuté Portugalské republice k provedení směrnice, Komise jí zaslala dne 11. prosince 1998 odůvodněné stanovisko.

12. Portugalské orgány ve své odpovědi na odůvodněné stanovisko uznaly existenci některých problémů, ale zmínily opatření přijatá k jejich odstranění. Na podporu svého tvrzení uvedené orgány odkázaly na sou-

3 — V souladu s článkem 13 směrnice ve znění směrnice Rady 91/692/EHS ze dne 23. prosince 1991, kterou se normalizují a racionalizují zprávy o provádění některých směrnic týkajících se životního prostředí (Úř. věst. L 377, s. 48). Tato směrnice stanoví, že je Komisí na základě údajů, které jí budou sděleny členskými státy, vypracována souhrnná roční zpráva o vodách ke koupání.

4 — Úř. věst. L 302, s. 23.

hrnnou zprávu za rok 1999 [5], která vykazuje zřetelná zlepšení. Vzhledem k tomu, že nebyla s touto odpovědí spokojena, podala Komise dne 10. července 2001 tuto žalobu.

III – Žaloba

13. Ve své žalobě Komise vůči členskému státu uplatňuje tři žalobní důvody. Budu je zkoumat postupně.

A – *K žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedodržení jakostních norem stanovených směrnicí*

1) Argumenty účastníků řízení

14. Komise má za to, že Portugalská republika nesplnila své povinnosti z hlediska směrnice v tom, že:

— nedodržela jakostní normy stanovené směrnicí;

— nedostatečně sestavila seznam všech oblastí koupání, a

— nedodržela minimální četnost vzorkování.

15. Komise vytýká Portugalské republice existenci značného počtu oblastí koupání, jejichž jakostní normy neodpovídají závazným hodnotám stanoveným směrnicí, což je v rozporu s čl. 4 odst. 1 směrnice ve spojení s článkem 3 směrnice.

16. V rámci postupu před zahájením soudního řízení a soudního řízení Komise vychází z údajů týkajících se koupacích sezón 1995 až 2000. Tvrdí, že údaje předané Portugalskou republikou v rámci souhrnné roční zprávy za rok 2000 ukazují, že je ještě v této koupací sezóně výše nevyhovujících jakostních norem portugalských oblastí koupání v porovnání se závaznými hodnotami 7,8 % v oblastech koupání v mořských vodách a 31 % v oblastech koupání ve sladkovodních vodách [6].

5 — Viz bod 7 tohoto stanoviska.

6 — Viz žaloba (bod 26).

17. Portugalská vláda připomíná, že toto procento nedodržení hodnot u vnitrozemských oblastí koupání pro koupací sezónu 1998 nečinilo 79 %, jak je uvedeno ve zprávě Komise, ale 54 % [7]. Tento rozdíl je způsoben chybou při předávání údajů mezi členským státem a službami Komise, na kterou bylo upozorněno, ale Komisí nebyla opravena. Dodává, že již několik let dochází ke značnému zlepšení těchto hodnot a jakosti vod ke koupání díky zavedení vnitrostátních programů.

2) Posouzení

18. Za účelem posouzení prvního žalobního důvodu je třeba zkoumat, zda, jak to tvrdí Komise, členský stát skutečně neuvedl všechny své oblasti koupání do souladu s jakostními normami upravenými směrnicí.

19. Podle ustálené judikatury Soudní dvůr rozhodl, že čl. 4 odst. 1 směrnice ukládá členským státům povinnost dosáhnout určitých výsledků, a nikoli pouze povinnost rozvinout prostředky potřebné k tomu, aby jakost vod ke koupání dodržovala závazné hodnoty směrnice. Směrnice tedy ukládá povinnost výsledku a mimo odchylek, které stanoví, neumožňuje členským státům dovolávat se zvláštních okolností proto, aby odůvodnily nedodržení této povinnosti [8].

20. Jak víme, Portugalská republika musela směrnici provést k 1. lednu 1993. Členský stát přitom sám nepopírá, že i přes zlepšení během let následujících po tomto datu neodpovídaly všechny jakostní normy jeho oblastí koupání v koupací sezóně 1998 hodnotám uvedeným v příloze směrnice.

21. Argumenty portugalských orgánů, že je nutné jednak konstatovat zlepšení výsledků během koupacích sezón i přesto, že i nadále existují oblasti, které hodnoty nedodržují, a jednak že je rozsah nesouladu nižší než rozsah, který uvádí Komise, se omezují nanejvýš na zpochybnění rozsahu vytýkaného nesplnění povinnosti, a nikoliv na opodstatněnost žalobního důvodu.

7 — Viz žalobní odpověď (s. 7).

8 — Viz rozsudky ze dne 14. července 1993, Komise v. Spojené království (C-56/90, Recueil, s. I-4109, body 42 až 44); ze dne 12. února 1998, Komise v. Španělsko (C-92/96, Recueil, s. I-505, body 27 a násl.); ze dne 8. června 1999, Komise v. Německo (C-198/97, Recueil, s. I-3257, bod 35), a ze dne 25. května 2000, Komise v. Belgie (C-307/98, Recueil, s. I-3933, bod 48).

22. Mimoto není dovolávána žádná z výjimek stanovených směrnicí pro odůvodnění vytýkaného nesplnění povinnosti. Obtížnost vyhovění požadavkům směrnice, zvláště pokud jde o jakost oblastí koupání u vnitrozemských vod, nespadá pod žádnou z výjimek stanovených směrnicí.

23. Tato tvrzení tedy ukazují, že členský stát ještě v roce 1998 uznal protiprávní stav, což umožňuje konstatovat, že Komise splnila povinnost prokázat reálnost uváděné situace, kterou v řízení měla, na rozdíl od toho, co tvrdila Portugalská republika [9].

24. Podle mého názoru tak Portugalská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 4 odst. 1 směrnice ve spojení s článkem 3 směrnice tím, že nepřijala všechna opatření potřebná k tomu, aby jakostní normy jejích vod ke koupání odpovídaly závazným hodnotám stanoveným směrnicí.

9 — Viz zejména rozsudky ze dne 25. listopadu 1999, Komise *v.* Francie (C-96/98, Recueil, s. I-8531, bod 36), a ze dne 15. března 2001, Komise *v.* Francie (C-147/00, Recueil, s. I-2387, bod 27).

B – *K žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedostatečného sestavení seznamu všech vnitrozemských oblastí koupání*

1) Argumenty účastníků řízení

25. Komise tvrdí, že portugalské orgány neurčily všechny vnitrozemské oblasti koupání v souladu s čl. 1 odst. 2 směrnice a nesplnily tedy povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 4 odst. 1 směrnice [10]. Komise vysvětluje, že po celou dobu postupu před zahájením soudního řízení vyzývala portugalské orgány, aby vysvětlily rozdíl existující mezi počtem určených vnitrozemských oblastí koupání a vyšším počtem říčních pláží, který se nachází v operačním programu předloženém Portugalskou republikou jejím službám za účelem získání financování Společenství.

26. Komise tak ve své výzvě dopisem [11] uvedla, že na konci roku 1995 existovalo 26 vnitřních oblastí koupání, určených portugalskými orgány v jejich zprávě pro koupací sezónu. Ve stejném okamžiku však Portugalská republika v rámci programu zhodnocení říčních pláží uvedla 91 projektů, v jejichž prospěch byly použity prostředky Společenství. Nesoulad mezi počtem sepsaných vnitřních oblastí koupání a počtem říčních pláží

10 — Viz žaloba (bod 27).

11 — Viz bod 4.

podle Komise umožňuje prokázat existenci nesplnění povinnosti ze směrnice. Komise poznamenává, že Portugalská republika vskutku uznává, že říční pláže podléhají požadavkům směrnice. Je tedy třeba, aby tyto pláže byly určeny v souladu s touto směrnicí.

uvážení členských států, pokud jde o zařazení vod jako vod ke koupání [13]. Podle Portugalské republiky se však zařazení vod jako vod ke koupání rovná výslovnému povolení ze strany vnitrostátních orgánů, ba dokonce pobídce ke koupání.

2) Posouzení

27. Portugalské orgány tvrdí, že zákon k provedení směrnice stanoví zařazené oblasti koupání, kde je koupání výslovně povoleno, pokud jakost vody nepředstavuje žádné nebezpečí pro veřejné zdraví. Tyto oblasti jsou předmětem roční zprávy předané Komisi. Tento zákon mimo to stanoví oblasti nezařazené jako vody ke koupání, které jsou ale navštěvovány velkým počtem koupajících se a které budou na základě pozitivních výsledků během sezóny zařazeny [12]. Pokud zjištěné jakostní normy neodpovídají hodnotám směrnice, je koupání výslovně zakázáno. Tyto oblasti nejsou v roční zprávě uváděny.

29. Za účelem posouzení druhého žalobního důvodu Komise, vycházejícího z nesestavení seznamu všech vnitrozemských oblastí koupání, se budu nejprve zabývat tím, co je nutné rozumět vnitřními oblastmi koupání ve smyslu směrnice, a následně se zabývat tím, že některé z těchto oblastí nejsou Portugalskou republikou zahrnuty do seznamu, ačkoliv spadají do oblasti působnosti směrnice. Členský stát totiž dodává podmínku, která není směrnicí pro určení oblastí koupání stanovena, a omezuje tím samotné provedení směrnice.

28. Portugalská republika tak podle portugalských orgánů provádí hygienickou kontrolu všech vod, včetně říčních pláží, které jsou navštěvovány velkým počtem koupajících se, přičemž toto kritérium nesmí být předmětem rigidního uplatnění. Uplatnění směrnice předpokládá určitý prostor pro

30. Úvodem je třeba připomenout, že oblastí koupání je podle čl. 1 odst. 2 směrnice jakékoli místo, kde se nacházejí vody ke koupání. Pro kvalifikaci jako „vody ke koupání" musí být splněny dvě kumulativní podmínky. Zaprvé se musí jednat o tekoucí nebo stojaté sladké vody nebo jejich části

12 — Viz duplika (bod 5).

13 — Viz duplika (bod 9).

a mořské vody, s výjimkou vod určených pro léčebné účely a vod užívaných v plaveckých bazénech podle čl. 1 odst. 1 směrnice. Zadruhé je koupání v těchto vodách buď výslovně povoleno příslušnými orgány každého členského státu, nebo není zakázáno a tradičně je zde provozuje velký počet koupajících se.

31. Určení oblastí koupání členskými státy je nezbytné, neboť směrnice stanoví, že jakostní normy *všech* [14] oblastí koupání každého členského státu musí odpovídat závazným mezním hodnotám obsaženým v její příloze. Znění definice vod ke koupání je jasné a přesné. Pouze alternativa čl. 1 odst. 2 písm. a) druhé odrážky, že koupání provozuje *velký počet* koupajících se, ponechává členským státům určitý prostor pro uvážení. Ve vnitrostátním prováděcím aktu vyložila Portugalská republika výraz „velký počet" tak, že odpovídá *přibližně 100 koupajícím se denně* [15]. Slovo *přibližně* zdůrazňuje flexibilní použití tohoto pojmu členským státem a Komise nezpochybňuje výklad pojmu obsaženého ve směrnici vnitrostátním právem [16].

32. Podle znění směrnice členské státy také poskytují Komisi roční zprávu s výsledky vzorkování, která na základě těchto výsledků a jejich kontroly vypracovává souhrnnou roční zprávu. V případě, že členský stát neurčí některé ze svých oblastí koupání a neprovede v nich vzorkování, vyjímá je z kontroly Komise.

33. Soudní dvůr již stanovil, že pojem „vody ke koupání" musí být vykládán ve světle cíle směrnice, vyjádřeného v jejích prvních dvou bodech odůvodnění, podle nichž „je za účelem ochrany životního prostředí a veřejného zdraví nutné snížit znečištění vod ke koupání a chránit je před dalším zhoršováním jakosti" a „je dohled nad vodami ke koupání nutný k dosažení cílů Společenství v rámci fungování společného trhu, jedná-li se o zlepšení životních podmínek, harmonický vývoj hospodářských činností v celém Společenství a souvislý a vyvážený rozvoj" [17].

34. Tyto cíle by nebyly dosaženy, pokud by říční pláže, kde není koupání výslovně povoleno, ale není ani portugalskými úřady

14 — Zvýrazněno mnou, čl. 3 odst. 1 směrnice.

15 — Viz žalobní odpověď, s. 13.

16 — Tamtéž.

17 — Viz výše uvedený rozsudek Komise *v.* Spojené království (body 33 a násl.).

zakázáno, a kde je koupání provozováno, nebyly určeny jako oblasti koupání v souladu se směrnicí, a tím by unikly kontrole Komise.

35. Podle mého názoru existují v Portugalsku říční pláže, které nebyly zahrnuty do seznamu jako vnitrozemské oblasti koupání, které však musí také spadat do působnosti směrnice.

36. Podle vysvětlení portugalských orgánů rozlišuje portugalský zákon mezi zařazenými oblastmi koupání a oblastmi nezařazenými [18]. Oblasti zařazené jsou uvedeny v roční zprávě zasílané Komisi a jejich kontrola nepředstavuje problém. Jinak je tomu u oblastí nezařazených, které nejsou ve jmenované zprávě uvedeny, ledaže by tyto oblasti byly navštěvovány velkým počtem koupajících se a během koupací sezóny vykazovaly výsledky odpovídající jakostním normám stanoveným směrnicí.

37. Podle mého názoru je třeba zkoumat, zda říční pláže, které portugalské orgány kvalifikují jako nezařazené, spadají do rámce definice oblastí koupání uvedené v čl. 1 odst. 2 směrnice. V souladu s první částí definice se jedná o tekoucí vody, v nichž není koupání vnitrostátními orgány zakázáno a podle uvedeného čl. 1 odst. 2 písm. a) druhé odrážky je tradičně provozuje velký počet koupajících se.

38. Podle mého názoru portugalské orgány pro určení oblastí koupání zavádí nové kritérium souladu výsledků během sezóny s normami směrnice, které není stanoveno směrnicí, a tedy více omezují použití směrnice. Taková situace je v rozporu se závazky Portugalské republiky z hlediska směrnice, jelikož zpochybňuje užitečný účinek této směrnice [19].

39. V souladu se zněním směrnice a jejím cílem nepodléhají vody užívané ke koupání povinnosti, aby během jednoho roku odpovídaly závazným mezním hodnotám stanoveným směrnicí, aby mohly být zařazeny jako oblasti koupání. Podle takového požadavku by se totiž určení některých vod jako oblastí

18 — Viz bod 27 tohoto stanoviska.

19 — Viz zejména pokud jde o povinnost členského státu dodržovat užitečný účinek směrnice, rozsudky ze dne 8. dubna 1976, Royer (48/75, Recueil, s. 497, bod 73); ze dne 22. září 1983, Auer (271/82, Recueil, s. 2727, bod 19); ze dne 5. května 1994, Habermann-Beltermann (C-421/92, Recueil, s. I-1657, bod 24), a ze dne 12. června 2003, Komise v. Francie (C-130/01 dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 65).

koupání ve smyslu směrnice provedlo pouze tehdy, pokud by během sezóny získaly pozitivní výsledky.

C – K žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedodržení minimální četnosti vzorkování stanovené směrnicí

1) Argumenty účastníků řízení

40. Portugalská republika ze samotné skutečnosti, že tyto říční pláže splňují podmínky definice uvedené směrnicí, je přitom musí určit jako oblasti koupání a dodržovat v nich závazné mezní hodnoty, bez toho, aby vyčkávala uplynutí jednoho, ba dokonce několika let pro to, aby získala pozitivní výsledky za celou sezónu.

43. Komise ve své žalobě konstatuje, že Portugalská republika nedodržela minimální četnost vzorkování stanovenou v čl. 6 odst. 1 a 2 směrnice. Komise tvrdí, že pro určené oblasti koupání je vzorkování 100 %. Vzhledem k tomu, že určení oblastí koupání není provedeno úplně, však z toho vyplývá, že tato četnost nebyla, co se týče neurčených oblastí koupání, dodržena [20].

41. Říční pláže navštěvované denně velkým počtem koupajících se jsou tedy pojmově vodami ke koupání ve smyslu článku 1 směrnice, a Portugalská republika nesplnila své povinnosti tím, že na ně neuplatnila povinnosti vyplývající z této směrnice.

44. Portugalské orgány tvrdí, že se jedná o nový žalobní důvod Komise, který není uveden v odůvodněném stanovisku. Z tohoto důvodu neměly v rámci postupu před zahájením soudního řízení možnost se proti těmto obviněním bránit [21]. Na podporu svého stanoviska uplatňují judikaturu Soudního dvora, podle níž musí být důvody vznesené v odůvodněném stanovisku a v žalobě pod sankcí nepřípustnosti žalobního důvodu totožné [22].

42. Portugalská republika tak nesplnila své povinnosti, vyplývající z čl. 4 odst. 1 směrnice ve spojení s čl. 1 odst. 2 směrnice tím, že podmínila sestavení seznamu oblastí koupání tím, že výsledky odebírání vzorků během celé sezóny odpovídají hodnotám směrnice týkajícím se říčních pláží, kde není koupání zakázáno a které jsou tradičně navštěvovány velkým počtem koupajících se. Zkoumaný žalobní důvod tedy musí být přijat.

20 — Viz žaloba (bod 29).

21 — Viz žalobní odpověď (bod 12).

22 — Viz rozsudek ze dne 6. dubna 2000, Komise *v.* Francie (C-256/98, Recueil, s. I-2487, body 30 a 31).

45. Komise ve své replice odpovídá, že žalobní důvod nedodržení minimální četnosti vzorkování je uveden jak ve výzvě dopisem, tak v odůvodněném stanovisku, tedy od počátku řízení pro nesplnění povinnosti proti členskému státu. Podle ní nedošlo ke změně předmětu sporu a v důsledku toho odmítá obvinění vycházející z porušení práv obhajoby.

2) Posouzení

46. Posouzení třetího žalobního důvodu vyvolává předběžnou otázku, zda Komise dodržela pravidlo totožnosti předmětu sporu při různých fázích řízení.

47. Soudní dvůr má podle ustálené judikatury za to, že cílem postupu před zahájením soudního řízení je dát členskému státu příležitost, aby splnil své závazky vyplývající z práva Společenství a účinně se hájil proti vytýkaným skutečnostem uváděným Komisí [23]. V důsledku toho je předmět sporu vymezen postupem před zahájením soudního řízení a nemůže být rozšířen ve fázi žaloby. Rozšíření předmětu sporu ve fázi žaloby by porušilo práva obhajoby členského státu; z tohoto důvodu nemůže žaloba vycházet z jiných skutečností než ze skutečností vytýkaných v rámci postupu před zahájením soudního řízení [24].

48. Připomeňme, že totožnost předmětu žalobních důvodů je během celého řízení nezbytná pro zajištění dodržování kontradiktornosti, a tím umožnění členskému státu, aby si zajistil svou obhajobu. Jak to Soudní dvůr upřesnil, představuje splnění tohoto cíle „základní záruku zamýšlenou Smlouvou a dodržování této záruky je podstatnou procesní náležitostí řízení pro nesplnění povinnosti členským státem“ [25].

49. Soudní dvůr však požadavek totožnosti žalobních důvodů zmírnil, když uvedl, že „nemůže vést až k vyžadování dokonalé shody mezi zněním důvodů ve výzvě dopisem, výrokem odůvodněného stanoviska a žalobními návrhy, pokud předmět sporu nebyl rozšířen nebo změněn, ale naopak pouze omezen“ [26].

23 — Viz zejména rozsudky ze dne 10. května 2001, Komise v. Nizozemsko (C-152/98, Recueil, s. I-3463, bod 23), a ze dne 15. ledna 2002, Komise v. Itálie (C-439/99, Recueil, s. I-305, bod 10).

24 — Viz rozsudky ze dne 11. července 1984, Komise v. Itálie (51/83, Recueil, s. 2793, bod 4); ze dne 11. června 1998, Komise v. Lucembursko (C-206/96, Recueil, s. I-3401, bod 13); ze dne 22. dubna 1999, Komise v. Spojené království (C-340/96, Recueil, s. I-2023, bod 36), a ze dne 21. září 1999, Komise v. Irsko (C-392/96, Recueil, s. I-5901, bod 51).

25 — Viz rozsudek ze dne 8. února 1983, Komise v. Spojené království (124/81, Recueil, s. 203, bod 6).

26 — Viz rozsudek ze dne 29. září 1998, Komise v. Německo (C-191/95, Recueil, s. I-5449, bod 56).

50. V projednávaném případě nemůže být Komisi vytýkáno, že předmět sporu v žalobě oproti předmětu v rámci postupu před zahájením soudního řízení rozšířila.

51. Vývoj tohoto důvodu zajisté zahrnuje určité nuance v různých fázích postupu před zahájením soudního řízení a soudního řízení. Ve výzvě dopisem a v odůvodněném stanovisku Komise odkazuje na nesoulad minimální četnosti vzorkování určených oblastí koupání [27]. Později uvádí, že se nesplnění povinnosti vzorkování vztahuje na říční pláže, které nebyly zahrnuty do seznamu jako vnitrozemské vody ke koupání [28].

52. Přesto si myslím, že se ve věci samé touto nuancí nic nemění. Předmět sporu se tím tak nemění a práva obhajoby jsou dodržena.

53. Žalobní důvod vycházející z nedodržení minimální četnosti vzorkování totiž vnitřně souvisí s předcházejícím žalobním důvodem vzneseným Komisí, vycházejícím z nedostatečného sestavení seznamu všech oblastí koupání. V uvedeném žalobním důvodu Komise členskému státu vytýkala, že neuplatnil směrnici a povinnosti v ní stanovené, pokud jde o některé z jeho oblastí koupání, jako neprovedení vzorkování vyžadovaných a upravených směrnicí.

54. Podle článku 6 směrnice je povinnost provádět vzorkování nástrojem, který umožňuje kontrolovat a zajistit jakost vod ke koupání s ohledem na jakostní normy stanovené v příloze směrnice. Tato povinnost je neomezená a podle směrnice z ní neexistují výjimky. Všechny členské státy tedy musí pro všechny své vody ke koupání uvedenou povinnost splnit.

55. Pokud tak členský stát v souladu se směrnicí nezahrnul do seznamu některé ze svých vod jako vody ke koupání, existují silné domněnky, že členský stát rovněž neprovedl vzorkování stanovená směrnicí. V projednávaném případě nejsou rovněž vody ke koupání, které nebyly Portugalskou republikou zahrnuty do seznamu, pro které členský stát neuplatňuje směrnici, předmětem vzorkování.

56. Dle mého názoru je žalobní důvod vycházející z nedodržení minimální četnosti vzorkování v neurčených oblastech koupání logickým a automatickým důsledkem předcházejícího žalobního důvodu Komise, podle kterého členský stát neurčil oblasti koupání v souladu se směrnicí a neuplatnil na ně tedy povinnosti stanovené směrnicí.

27 — Viz žaloba (příloha 1, výzva dopisem, bod 2).
28 — Viz žaloba (bod 29).

57. V projednávaném případě tedy neexistují důsledky v souvislosti s dodržováním práv obhajoby. Členský stát měl totiž příležitost obhajovat se po celou dobu postup před zahájením soudního řízení a soudního řízení ve věci dodržování povinností ze směrnice, jako povinnosti provádět vzorkování pro neurčené oblasti koupání, v rámci nesplnění povinnosti vytýkaného členskému státu nesestavením seznamu svých oblastí koupání. Jsem tedy názoru, že požadavky procesních záruk, zejména totožnosti předmětu sporu a práv obhajoby, byly v projednávaném případě splněny.

58. Žalobní důvod Komise je přípustný; v případě, že k této věci neexistují odůvodnění členským státem, musí být přijat.

IV – Závěry

59. Ve světle předcházejících vyjádření navrhuji Soudnímu dvoru, aby rozhodl následovně:

„1) Nepřijetím všech opatření potřebných k tomu, aby jakost vod ke koupání odpovídala mezním hodnotám stanoveným v čl. 3 směrnice Rady 76/160/EHS ze dne 8. prosince 1975 o jakosti vod ke koupání; tím, že neurčila všechny vnitrozemské oblasti koupání, a tím, že nedodržela minimální četnost vzorkování, Portugalská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 4 odst. 1 této směrnice ve spojení s ustanoveními čl. 3, přílohou, čl. 1 odst. 2 a čl. 6 odst. 1 a 2 téže směrnice.

2) Portugalské republice se ukládá náhrada nákladů řízení."